

Marián Geišberg: Poplačem si. Viac sa nedá...

Deň nezávislosti

Pamätáte na skvelú myšlienku v tom americkom filme pri globálnom ohrození Zeme mimozemšťanmi, tesne pred ich inváziou na Zem, v Deň nezávislosti, ale v poslednú minútu jej trvania, keď aj americký prezident sadá do lietadla a ide bojovať spolu s iným bývalým pilotom poprašovacieho lietadla, teraz ale alkoholikom, ktorý nakoniec zachráni sebažertvou planétu a nechá ako kamikadze buchnúť svoj stroj v útrobach už vírusom nakazeného elektronického systému útočníka..., skrátka pamätáte na ten moment, ako hlásia cez morzeovku všetkým národom sveta, aby sa spojili a spoločne útočili, lebo sa vie riešenie? Vidíme Rusov a Arabov, Číňanov a ostatné národy v spojení jedinej myšlienky, ťahať za jeden koniec povrazu. Vymyslené v Hollywoode na efekt a veľmi málo pravdepodobné, ale máte z toho spoločne zimomriavky.

Teraz bol podobný okamih na Deň Zeme. Aby si planéta aspoň symbolicky vydýchla, aby sa ukázalo, kam by sme mali všetci spoločne spieť v rozmyšľaní pri globálnom ohrození Zeme, len paradoxne človekom, nie mimozemšťanom... hoci tie dve kategórie začínajú byť jedna. Zhasla Eiffelovka, najvyšší mrakodrap Ameriky, Sydney, Akropola, ale aj košícký Dóm, čo ma naplňa radosťou, že sme v hanbe nezostali, a ukázali sme kusisko vlastenectva. Nie malého, okresného, lebo to by zhasol aj Prezidentský palác, ale globálneho. Celosvetového. V čase kupčenia s emisiami, kde ide iba o prachy a miesto, kde sa to svinstvo vypustí, si okresný vlastenec ani nevšimne tú myšlienku pokusu o deň nezávislosti. Hanbím sa, že som sa o ňom dozvedel až zo správ. Mám zimomriavky. Určite by som sa pridala a vypoľ by som aspoň chladničku. Takto musím priznať, že som na tom rovnako, ako všetci vlastenci, čo zateplujú z emisií, aby dali najavo, že im ide o úsporu energie. Hoci ide o peniaze. Ukradnuté sčasti tajne a celkom a sčasti verejne. Zhasnem aspoň svetlo a idem spať. Predtým ale ešte niečo tajne zobnem. Chladnička, našťastie, funguje. Vraj produkuje freóny, ale deň nezávislosti je u nás určite ďaleko. Či?

Marián Geišberg

Medzi hosťami májového Envirofilmu bude aj známy slovenský herec (Slovenské národné divadlo) a pesničkár **Marián Geišberg**. So synom Martinom zahrá a zaspieva – a iste aj niečo povie, na slávnostnom otvorení festivalu v pondelok 10. mája (10. hod.).

Marián Geišberg hovorí, že nechodí takmer na žiadne podujatia. Ak, tak pracovne, ako je tomu aj v prípade Envirofilmu..., ale na ten sa teší.

„Som asi človek uzavretý. Mnoho stretnutí v minulosti, myslím tým pred osemdesiatym deviatym rokom, bolo všeobecných a ideologických. Potom nám padla sloboda z neba a my sme si ju pomýlili s pohodlnosťou. Stretnutia sú o žraní a táraní. Teším sa na váš festival, lebo sľubuje, že prídu ľudia iní ako je moja skúsenosť. Tvorí, myslia. Naozaj sa teším...“

Svoj vzťah k prírode vyjadruje napríklad tým, že podporuje občianske združenie Priatel Zeme, ale aj svojimi pesničkami. Čím ešte?

„Snažím sa publikovať postoje, ktoré kritizujú náš vzťah ku krajine, k životnému prostrediu. Poplačem si, keď to vidím v praxi. Devastovanie, dobyvačnosť, bezohľadné developerstvo, drancovanie lesov. Odpoveď štátu, teda nás, ľudí? Lahostajnosť, všeobecnosť, zrušenie ministerstva životného prostredia, aj tak spolitizovaného a neúčinného. Poplačem si. Viac sa nedá...“

V repertoári Geišbergovcov sú, okrem iných, pesničky Pereje divej rieky Líly a Krajinná. Na otázku, ku ktorej rieke by sa dala Líla prirovnáť, Marián odpovedá:

„To je pesnička môjho staršieho syna Martina a asi ju na otvorení festivalu aj zahrá. Keď tam budete, spýtajte sa ho ako vznikla. To sú veci, na ktoré sa ťažko odpovedá, lebo ani text, ani hudba nevznikajú v človeku v jednej chvíli, ale sa hromadia dlhý čas. Je to výsledok pocitov a myslenia. A to je tiež priebežné... Aj Krajinná je jeho pieseň. Ja viem o nej iba to, že vznikla, keď bol pustovník na Kysuciach, v drevnici, kde žil bez elektriky a prostriedkov tri roky. Brnkal na gitaru a

díval sa. Čo cítil, sa ho spýtajte. Mne sa páči.“

S Martinom aj s mladším synom Marekom (herec Slovenského komorného divadla v Martine) si občas zahrajú v kuchyni. „Marek si hudobne rozumie skôr s bratom, ale keď nás núdza prikvačí a čas sa na dobré obráti, možno si zahráme všetci spolu. Kde bolo, tam bolo...“

Marián Geišberg sa narodil v Piešťanoch, vyrastal v Myjave, ako herec prešiel divadlami v Prešove, Martine, Trnave a pomaly už dvadsať rokov je v Slovenskom národnom divadle v Bratislave (pekne postupne z východu na západ Slovenska). Ako si spomína na Myjavu, Prešov alebo Martin?

„To sú mestá s pekným okolím a nemyslím tým ten vtip, že diera, ale s pekným okolím. Všade som bol tak päť rokov. Mladší syn je teraz Martinčan a tiež si pochvaľuje Hole a lyžovačku a vychádzky so svojim synom do lesa. A Myjava? Bivakujem v Novej Bošáci, čo je ten istý kraj. Detstva sa nezbavíš...“

Napriek tomu, že pôsobil a pôsobí v mestách, domov má „na dedine“, vo Vlčkovciach. Kedy objavil Vlčkovce a zaumienil si tam žiť...?

„Utekal som tam pred bolšánmi. Ale pred bolšánmi sa nedá ujsť. Vlčkovce som kúpil na inzerát, myslel som si, že budem mať koňa a pokoj od všetkých. Dopadlo to naopak. Koňa som predal a pokoj je vec behu na dlhšie trate.“

Ako hovorí, život v meste je jednoduchší aj pohodlnejší. „Ale čo je zlé, dievky z dedín chcú zúfalo žiť v meste a smrdí im hnoj. Naopak, dievky z mesta sa hradú do hôr a rúbu drevo. Všetko je naopak, šaman má bavorák...“

Miestečko, kde sa cíti obzvlášť dobre, má vo Vlčkovciach na poschodí. „Mám tam posteľ, počítač a gitaru. O poschodí nižšie ženu. Mamu v Podolí. Syna v Juri. Ďalšieho v Martine. Pokoj na Bošáci. Spomienky... v... Všade dobre, všade najlepšie.“

Anna Gudžová

Foto: archív MD Žilina

Súťažný film Envirofilmu 2010

Zrub Kanada (Slovensko), réžia, kamera: Martina Nagyová

Krátky film o vzniku a živote v zrubu v okolí hôr Malej Fatry.

